

provincie
ZUID HOLLAND

SeniorProof

SENIORENBELEID IN DE PROVINCIE ZUID-HOLLAND

MET INVOERING VAN LEEFPLANNEN

Haags verzorgingshuis vervult persoonlijke wensen bewoners

"In het zorgdossier van een bewoner of bewoonster van een verzorgingshuis vind je wel informatie over het eventuele ziektebeeld, medicijngebruik, noodzakelijke hulp bij wassen en aankleden, verpleging enzovoort, maar er staat nauwelijks iets in over de persoon zelf. Wat waren haar bezigheden vroeger, waar heeft zij plezier in, heeft zij persoonlijke wensen? Terwijl zulke informatie juist belangrijk is om iemand de begeleiding te kunnen geven die hij of zij vraagt."

Gabriëlle Verbeek en Marga Snijder maken zich sterk voor een vraaggerichte begeleiding van bewoners van verzorgingshuizen en andere ouderen die van de diensten

van het verzorgingshuis gebruikmaken. Verbeek als ontwerper en trainer van een begeleidingsmethode waarin de bewoner als persoon centraal staat en niet als

louter object van zorg. Marga Snijder als manager zorg van het CoornhertCentrum in Den Haag, humanistisch verzorgingshuis voor ongeveer tweehonderd ouderen dat met de methode van Verbeek is gaan werken. En waarover zij erg enthousiast is. "De meeste van onze bewoners vinden het fijn om hun persoonlijke verhaal te vertellen, te zeggen wat zij belangrijk vinden in hun leven".

Lees verder op pagina 2

'Van zorgplan tot leefplan' is de titel van de methode voor cliëntgerichte begeleiding die Gabriëlle Verbeek heeft ontwikkeld. Zij is oprichter en directeur van adviesbureau Artemea, gespecialiseerd in vraaggerichte zorg en ontwikkelde de methode samen met Sting (beroepsvereniging voor de verzorging) en de LOC (Landelijke Organisatie Cliëntenraden).

Het leefplan is een praktisch hulpmiddel waarmee ouderen in kaart brengen hoe hun persoonlijke situatie is en welke ondersteuning zij nodig hebben. De methode bestaat uit twee stappen: verhelderen van de vraag van de persoon in kwestie en aan de vraag tegemoetkomen met concrete afspraken en acties.

De vraagverheldering gebeurt aan de hand van vragen op vijf levensterreinen: mijn fysieke omgeving, belangrijke activiteiten voor mij, mijn gezondheid en de zorg daarvoor, belangrijke

contacten voor mij, mijn persoonlijke leefstijl. Aan de hand van deze 'schijf van 5' gaat de coördinerend verzorgende het gesprek aan met de betreffende oudere en stelt op elk van de vijf onderdelen een aantal gerichte vragen. Bijvoorbeeld: waar komt u oorspronkelijk vandaan, waar denkt u met plezier aan terug, wanneer hebt u een goede dag, waar hebt u een hekel aan, welke mensen zijn belangrijk voor u, wilt u iets verbeteren aan het contact met familie/vrienden, wat zijn belangrijke hobby's, wat hebt u nodig voor uw bezigheden, wat verwacht u van medewerkers? Met de antwoorden op deze persoonlijk getinte vragen, ontstaat een beeld van de persoon in kwestie, wie hij of zij is en wat hij of zij wil. Vervolgens wordt gekeken of aan de wensen van de persoon tegemoetgekomen kan worden en wordt daarvoor een actiekaart ingevuld.

LEKKER LATEN LIGGEN

Gabriëlle Verbeek: "Vaak gaat het om kleine wensen, maar die voor de betreffende persoon erg belangrijk zijn en die meestal vrij gemakkelijk kunnen worden vervuld. Een bewoner van een verzorgingshuis bijvoorbeeld werd altijd op de gebruikelijke tijd gewekt en uit bed geholpen, tegelijk met de andere bewoners. Maar soms wilde hij liever blijven

liggen en uitslapen. Met de begeleiders is toen de afspraak gemaakt dat men 's morgens even om de hoek van de deur kijkt, of hij er al uit wil. Zo niet, dan laten ze hem lekker liggen. Een andere bewoner, een vrouw, wil altijd zo vroeg opstaan dat ze om 7 uur met alles klaar is en de dag voor haar kan beginnen. Voor haar is geregeld dat de nachtdienst haar 's morgens al om half zeven helpt bij opstaan en wassen en aankleden".

De bewoners van het CoornhertCentrum vinden de nieuwe aanpak heel plezierig, zegt Marga Snijder. De meesten hebben geen moeite met de persoonlijk gerichte vragen. "Zij vinden het juist fijn om hun verhaal te vertellen. Voor onze medewerkers was het moeilijker. Bij ons als humanistisch centrum staat de mens centraal en hechten wij veel belang aan privacy. Ons personeel moest er erg aan wennen om de bewoners toch vrij indringende vragen te stellen over hun persoonlijke levenssfeer. Zij hebben een training gehad hoe ze zo'n gesprek kunnen inkleden, hoever ze door moeten vragen en dergelijke. De leefplanmethode spreekt ons ook erg aan omdat wij heel veel waarde hechten aan het welzijn van de bewoners. Het gaat in onze visie om heel de mens,

De meesten hebben geen moeite met de persoonlijk gerichte vragen. Zij vinden het juist fijn om hun verhaal te vertellen

niet alleen om de zorgvraag, maar om zoveel andere zaken die zijn leven bepalen. En als er aandacht is voor het persoonlijke welzijn, vermindert de vraag naar zorg”.

Bewoners die dat willen, kunnen ook zelf aan de hand van de ‘schijf van 5’ opschrijven wat hun wensen zijn en die vervolgens met de verzorgende vertalen in concrete acties. In de praktijk blijkt aan zo’n 80 à 90 procent van de wensen vrij eenvoudig te kunnen worden voldaan. Maar er zijn ook wensen die niet een-twee-drie kunnen worden uitgevoerd omdat ze organisatorische of bedrijfsmatige aanpassingen vergen. Verbeek: “Een bewoonster wilde graag met haar rollator in de tuin wandelen, maar om gemakkelijk de drempel te kunnen nemen, moest bij de tuindeur een loopplank gemaakt worden. Daarover moet de verzorgende dan met de technische dienst gaan praten. Voor andere wensen, bijvoorbeeld met je bezoek iets lekkers willen eten, is overleg met het restaurant nodig. Zo wordt de organisatie op alle niveaus geconfronteerd met een individuele en persoonsgerichte benadering”.

Gabriëlle Verbeek is ongeveer vijf jaar geleden begonnen met het ontwikkelen en invoeren van de leefplanmethodiek. Inmiddels groeit de belangstelling voor dit soort trajecten en stimuleert Arcares, de brancheorganisatie Verpleging

& Verzorging, de toepassing ervan.

VISSEN

Marga Snijder: “Wij zijn er in juni van dit jaar bij wijze van experiment mee begonnen met een dertigtal cliënten, met steun van de provincie Zuid-Holland. Wij zijn er nu zo enthousiast over dat we het voor al onze bewoners gaan toepassen. Veel bewoners vinden het moeilijk om iets te vragen en deze methode nodigt juist uit en maakt het makkelijker om vragen te stellen. Bij een man kwam er bijvoorbeeld uit dat hij graag eens zou willen vissen, maar hij praatte er niet over want het personeel heeft daar toch geen tijd voor, dacht hij. Maar nu wij dat weten, kunnen we proberen een vrijwilliger te vinden die met hem gaat vissen. Deze aanpak geeft ons heel gerichte informatie. Het is gebruik om ter kennismaking een huisbezoek te brengen aan mensen die hier komen wonen. Wij gaan in het vervolg direct bij het huisbezoek al aan de hand van de ‘schijf van 5’ met de nieuwe cliënt praten over zijn of haar wensen”.

Meer informatie over het leefplan en over een stappenplan voor invoering ervan is verkrijgbaar via www.artemea.nl of telefoon 030 220 32 30 (Gabriëlle Verbeek). Het CoornhertCentrum is bereikbaar via www.coornhertcentrum.nl of 070 388 92 13.